

Palvelusetelit sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla

VD/1032/00.01.02.06/2018

JTS/AT, MJ

Tausta

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta (1992/733) säädetään toiminnan järjestämisestä seuraavaa:

4 § Kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät:

- 1) hoitamalla toiminnan itse;
- 2) sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa;
- 3) olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä;
- 4) hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta; taikka
- 5) antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin, jolla kunta sitoutuu maksamaan palvelun käyttäjän kunnan hyväksymältä yksityiseltä palvelujen tuottajalta hankkimat palvelut kunnan päätöksellä asetettuun setelin arvoon asti.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tuli voimaan 1.8.2009. Lain tarkoituksena on palvelusetelin avulla lisätä asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä.

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä. Palveluseteli lisää asiakkaan valinnanvapautta palveluntuottajien ja usein myös palvelun ajankohdan suhteen. Palvelusetelillä voidaan tasata ruuhkahuippuja ja vastata ennakoimattomiin palvelutarpeisiin.

Palvelusetelin myöntäminen asiakkaalle perustuu ammattihenkilön tekemään palveluntarpeen arvioon. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin. Palveluseteli voi olla kaikille käyttäjille saman suuruinen tai tulosidonnainen eli sen arvo riippuu asiakkaan tuloista. Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Palvelusetelin arvoa on korotettava, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan elatusvelvollisuus vaarantuu asiakkaan omavastuun vuoksi.

Palvelusetelit Vantaalla

Sekä kaupunkitason että toimialan strategisissa linjauksissa on viime vuosina ollut tavoitteena kehittää palvelujen vaihtoehtoisia tuotantotapoja asiakkaan valinnanvapauden lisäämiseksi. Vantaan uudessa valtuustokauden strategiassa 2018 - 2021 toimialan talousohjelman yhtenä kehittämiskärkenä on Palvelusetelien hyödyntämisen laajentaminen muiden palveluiden rinnalle kuntalaisten tietoisuutta lisäämällä.

Vantaalla otettiin käyttöön sähköinen palvelusetelijärjestelmä PSOP keväällä 2016 (www.parastapalvelua.fi). Sähköinen järjestelmä keventää setelien myöntämiseen tarvittavaa hallinnollista työtä, helpottaa asiakkaan tekemää palvelun tuottajien vertailua sekä mahdollistaa palvelusetelien tehokkaan laajentamisen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tällä hetkellä käytössä palveluseteli sähköiseen palvelusetelijärjestelmään vietyinä seuraavissa palveluissa:

- omaishoitajan vapaapäivä kotiin
- ikääntyneiden pitkäaikainen tehostettu asumispalvelu

- ikääntyneiden lyhytaikainen tehostettu asumispalvelu omaishoitajan vapaan aikana
- lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu
- vanhusten kotihoito
- yleislääkärin vastaanottoon ja ajoterveyteen liittyvät lausunnot
- peruukin hankinta.

Palvelusetelin käyttö on toistaiseksi ollut melko vähäistä verrattuna sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisvolyymiin. Tämän on arvioitu johtuvan mm. asiakkaan omavastuuosuudesta suuruudesta ja tottumattomuudesta uudenlaisen palvelun käyttöön sekä asiakkaiden että henkilöstön osalta. Palvelusetelin käytön lisääminen edellyttää uudenlaisten asiakasprosessien vahvistamista, asiakassegmentointia sekä palvelusetelin optimaalisen arvon määrittämistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla selvitetään mahdollisuuksia palvelusetelien hyödyntämisen laajentamiseen.

Jokainen käyttöönotettava palveluseteli tuodaan erikseen sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.2.2018 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tilannekatsaus tiedoksi.

Käsittely:

Talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva esitteli asiaa.

Päätös:

Päätettiin merkitä tilannekatsaus tiedoksi.

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 5. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, puh. 09 8392 4290, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi